

fra, ja maatte er man nogle Steder tilhøielig til at vende tilbage til det Gamle (Bustf. o. Fl.: Nei!) Jo, der er sikkert, det er mig bekendt, at det er Tilfældet flere Steder. Det er ikke ubetinget givet, at Veiene blive bedre ved Licitation, det kommer an paa, i hvilken Udstrækning man har taget dem for. Maatte har man taget saa smaa Stykker, at en stor Del af Veiene kommer til at ligge hen, uden at der gjøres Noget derved. I alt Fald har jeg den Erfaring fra meget udstrakte Sogne, at det, at man har indladt sig paa Licitation, gjør, at der kun er gjort Noget ved et lille Stykke, og at Resten kommer til at ligge hen. Dette som en paranthetisk Bemærkning til det ærede Medlem. Man kan have Kjendskab til Mangt og Meget, men dog ikke til Alt paa Himmel og paa Jord. Jeg tror altsaa ikke, at det er en Sætning, der i sin ubetingede Almindelighed er rigtig, at Naturalarbejde ikke er hensigtsmæssigt; men naar de mindre Vandløb, som nu staa under offentlig Tilsyn, ikke blive undertastede den samme Regulering og tildeels det samme Tilsyn som de større — og at det skulde ske, er jeg imod — saa følger vel ogsaa deraf, at Naturalarbejde heller ikke blive afføjet. Der er en anden Ulempe, som blev berørt af den sidste ærede Taler, nemlig Udflytning. Jeg har tidligere her i Thinget under Finantslovens Behandling udtalt mig temmelig stærkt imod Udflytning; men jeg ser nu, at, efter Lovforslagets § 9, faaer den paa en Maade Lovhjemmel, naturligvis under en temmelig forsigtig Form, idet det hedder, at Regulering af Sideskanter kan paabydes, og saa tilføjes i en Parantese, „ved Udflytning dog kun, hvor afgjørende Omstændigheder tale derfor“. Man har ligesom selv havt en Følelse af, at der var noget Urigtigt deri, og derfor har man udtalt sig temmelig forsigtigt. Imidlertid kan det ikke negtes, at ved Lovforslaget sættes Udflytning paa en Maade i System. Jeg tror ikke, at det er heldigt. Naar der nu er — og derom veed den ærede Indenrigsminister vist ikke ringe Besked — temmelig store Vanskeligheder ved Skjerna og Skjernaadalen, saa har jeg den Opfattelse — det er naturligvis en Opfattelse, for hvis Rigtighed jeg ikke tør garantere, men jeg har dog ogsaa hørt den udtale fra anden Side, som jeg tror har nogen Erfaring derom — at det ikke saa meget skyldes Nymindegabs Flytning som snarere den Omstændighed, at Skjerna trenger til Regulering og Uddybning, og at der navnlig er kommet saa meget Sand derved fra Hammerum Herred, hvor der er fket Udflytning blandt Andet af Hedeelskabet. Det er et Feilgreb, hvori Hedeelskabet efter min Opfattelse har gjort sig skyldigt, at det har anvendt en temmelig stærk Udflytning. Jeg kan vel ikke mistænkes for, at jeg ved denne Bemærkning skulde vilde nedsette Hedeelskabets Virksomhed, det er langtfra min Mening, og jeg har oftere havt Seilighed til

at anerkjende denne Virksomhed baade i Ord og Gjerning. Men, som jeg allerede tidligere har omtalt her i Thinget, anser jeg det for et Feilgreb, at det ved sine temmelig stærke Udflytninger har givet Private Anvisning paa det Samme. Jeg har været Vidne til, at en Privatmand har udfyllet hele Sandbanter, ja formelig hele Sandbjerger, og de ere ganske vist bleve forvandlede til Engstrækninger; men Sandet, tror jeg nok, ligger i Skjernaadalen, og det har Indflydelse paa de Mangler, der ere komne tilsyne især i den sidste vaade Sommer, men ogsaa ellers. Jeg tror, at det er en af Grundene til de Forlegenheder, hvori man nu befinder sig, og det kan maatte tilige indirekte være Grunden til, at Nymindegabs flyttes, idet Vandet ikke mere har den Kraft til at bane sig Vej lige frem ud i Havet. Dette er jo ogsaa et af de mindre Punkter, som jeg ikke tror, at det i og for sig vil volde Vanskeligheder at faae ud af Lovforslaget; men jeg ønsker, at man skal være opmærksom derpaa. I dette Punkt ser jeg netop Hedeelskabets Indflydelse; thi det er sikkert, at det er navnlig ved Udflytning, ved at benytte Naturforholdene, at man har kunnet noget billigere iærksette flere af de Kanalarbejder, man har udført. Det er de Bemærkninger, med Hensyn til Vandsynsmandsinstitutionen, Vandudflytning og de mindre Vandløb, som jeg føler mig foranlediget til at fremkomme med. Med Hensyn til Bredeierens Ret og Forpligtelse, og andre Lodseieres Ret og Forpligtelse, saaledes som de blive efter nærværende Lovforslag, kan jeg, i Betragtningen af disse Forhold være enig baade med den første og den anden ærede Taler (H. Steffensen og Sjørup), ligesom jeg ikke egentlig skjønner, at der er væsentlig Uoverensstemmelse i deres Betragtning, disse Forhold vedrørende. Paa to afgjørende Punkter er nærværende Lovforslag afvigende fra gammel Sædvane og gammel Lovgivning, og disse to Punkter ere de, der omhandles i Lov af 29de Juli 1846 §§ 3 og 59, hvilke vist maa betragtes som Hovedpunkter baade i den gamle Lovgivning og i den nye. Af disse to Punkter er der nu først § 3 i Loven af 29de Juli 1846, der i Henseende til Vandløbs Benyttelse bliver Hovedreglen. Det hedder her, at „Enhver er berettiget til at benytte det Vand, der flyder igjennem eller forbi hans Jorder, forsaavidt saadan Benyttelse kan bestaa dels med Andres lige Afgang til Benyttelse af Vandet udfor deres Grund, dels med lovligen erhvervede Rettigheder, samt, forsaavidt der fra det Offentliges Side Intet derimod findes at erindre“. I den Retning vil der nu ske Forandring ved nærværende Lovforslag efter § 67, idet enhver Lodseier i Adalen ogsaa faar idetmindste en stærk, moralsk Ret; thi det er jo egentlig det, de efter § 67 faae til ligeledes at benytte Vandet, men en egentlig streng juridisk Ret vil det være vanskeligt for dem at konstatere, idet der jo udtrykkelig